

УДК 327.8 (44)

РЕВОЛЮЦІЯ У СІРІЇ ЯК НОВИЙ НАПРЯМ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ФРАНЦІЇ

Людмила Вовчук, Карина Шапранова

Чорноморський державний університет імені Петра Могили

Україна, 54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10

E-mail: luda_vovchuk@ukr.net; kasid@ukr.net

«Арабська весна» 2011 року породила у сирійському суспільстві надії на швидкі зміни та вивела людей на вулиці. Акції протесту у Сирії, мотивовані за принципом «арабського доміно», почалися у березні 2011 р. з демонстрації у м. Дарайя проти поліцейського свавілля. Вони швидко поширилися іншими містами Сирії, де маніфестанти вимагали поліпшення умов життя та соціально-економічних реформ [6].

Майже через півтора року безладу, конфлікти між владою й опозицією переросли у повноцінну громадянську війну. Армії повстанців формували збройні загони та вели партизанську війну з військами уряду. До середини 2012 р. воєнні дії досягли столиці – Дамаску, й Алеппо – комерційного центру, де концентрувалась основна частина офіцерського складу військ Б. Асада. Тим не менш, більша частина урядових військ залишалася лояльною до режиму чинного президента. Жорстокі розправи з демонстрантами, застосування вогнепальної зброї з боку урядових військ, спровокували подальшу ескалацію збройного конфлікту.

Таким чином, основні причини розпаду конфлікту у Сирії можна розділити на такі групи: політичні – надзвичайний стан у країні, розширення повноважень правоохоронних органів, довгостроковий режим партії «Баас» і невдоволення політикою уряду; внутрішньо-економічні – не були так яскраво вираженими, як в інших арабських країнах, САР не знаходилася на межі економічної кризи, оскільки уряд намагався вживати заходів щодо поліпшення внутрішнього становища Сирії; етнічно-релігійні – конфлікт між сунітами й алавітами, які користувались нерівними правами та привілеями, оскільки останні мали своїх представників у правлячій еліті.

У той же час, варто зазначити, що позиція Франції щодо Сирії суттєво відрізняється від її ставлення до таких країн, як Туніс, Єгипет, Ємен, Лівія, що можливо, пояснюється зміною французького уряду та приходом Франсуа Олланда, який, перейнявши «здобутки» свого попередника та навчившись на всіх його помилках, обрав інший напрям співпраці з цією країною та подоланні там наслідків «арабської війни».

Спостерігаючи за реакцією Ф. Олланда на події у Сирії, можна зробити висновок, що, по-перше, сирійське питання зайняло важливе місце у зовнішній політиці Франції, а по-друге, Париж допускає можливість повторення у Сирії лівійського сценарію. Справа у тому, що цей регіон, що називався спочатку Левантом (Ліван, Сирія, Йорданія), упродовж тривалого історичного періоду був пов'язаний з Францією як мінімум з XVII-XVIII століть. Османська Порта дала французам тут особливі права – так звані капітуляції. Після краху Турецької імперії цей регіон став підмандатною територією Франції. Культурний вплив Франції тут був настільки великий, що французька мова стала фактично рідною для ліванської еліти. Тому Париж завжди ревно стежив за політикою Сирії у Лівані при обох Асадах [1].

Франція не визнала окупації Ізраїлем Голанських висот, на поверненні яких наполягає Сирія. Все це зближувало обидві країни. У той же час у ліванському й іранському питаннях Париж і Дамаск опинилися у різних таборах. Розпочата кровопролитна громадянська війна формально розв'язує Парижу руки для інтервенції. Загибель М. Каддафі та падіння Лівійської Джамахірії запевнили французьких дипломатів у тому, що і сирійський лідер, який використовує насильство проти власного народу,

повинен піти. Відразу ж після свого обрання Олланд підтвердив, що має намір втілювати у життя право народів розпоряджатися власною долею та «боротися проти диктатур» [3]. Соціологічні опитування показують, що французьке суспільство розділилося у ставленні до питання щодо військового втручання у Сирію. На сьогоднішній день позиція Франції простежується у тому, що вона намагається домогтися відходу Б. Асада з політичної сцени і всіма наявними засобами підтримати СНС.

Якщо з перших днів революції Франція не була настільки агресивно налаштована до уряду Б. Асада, її реакція обмежувалась «неголосною» критикою та слабкими засудженнями, що пояснювалося нормальними двосторонніми відносинами між країнами, особливо за президентства Ж. Ширака, то на сьогодні Париж ініціював багатостороннє залучення міжнародної спільноти задля вирішення проблеми, закликав введення санкцій проти уряду Б. Асада. Проте, із погіршенням ситуації всередині Сирії, політика Франції стала більш агресивнішою. Так, 20 червня 2011 р. ЄС висловились рішуче про засудження насильства, яке відбувалося у Сирії [15]. А 29 травня 2012 р. у зв'язку з бійнею у Хулі Франція разом з Австралією, Німеччиною, Канадою, Великобританією, Італією, Іспанією та США заявили про відсилення сирійських дипломатів зі своєї території.

Реакція Франції не виходила за рамки її членства в Європейському Союзі. Серед інструментів тиску на сирійський режим були задіяні економічні санкції, враховуючи значну роль Європи у зовнішньоторговельному обороті Сирії. Ці санкції, зокрема, забороняють будь-які транзакції з окремими особами, компаніями та державними інституціями, пов'язаними з сирійським правлячим режимом.

Особливого загострення ситуація набула після оприлюднення інформації про використання у Сирії хімічної зброї. Перші повідомлення у ЗМІ про використання таких речовин у передмісті сирійського міста Хомс ель-Байда були датовані 23 грудня 2012 р. Оскільки, влада Сирії й опозиція поклали відповідальність за цю атаку один на одного, тривалий час визначити ви-

нуватця було складно [2].

19 березня 2013 р., за повідомленням агентства САНА, сирійські бойовики застосували хімічну зброю при обстрілі району Хан-ель-Асал провінції Алеппо. Від задухи, викликаной газом, померли 25 осіб, у тому числі і 16 військовослужбовців, постраждали більше 100 осіб. У посланні сирійського МЗС, направлено до Ради Безпеки ООН, зазначалося, що ракета з хімічним зарядом була випущена з району Кфар-Даїламі. Того ж дня міністр інформації САР Омран аз-Зуабі звинуватив екстремістів з угруповання «Джебхат ан-Нусра» у застосуванні зброї, забороненої усіма нормами міжнародного права. Наступного дня Сирія направила генеральному секретарю ООН Пан Гі Муну офіційний запит з проханням провести розслідування щодо використання хімічної зброї у районі Алеппо. У РБ ООН пройшли закриті консультації і Пан Гі Мун прийняв рішення направити групу незалежних експертів для розслідування повідомлень про хімічну атаку.

31 серпня 2013 р. група інспекторів ООН з хімічної зброї, завершивши роботу, прибула до Гааги, де розташована штабквартира Організації заборони хімічної зброї (ОЗХЗ). Президент США Барак Обама направив лідерам сенату і палати представників проект резолюції, яка санкціонувала військову операцію проти Сирії [16].

З 5 по 6 вересня 2013 р. у Санкт-Петербурзі пройшов саміт G 20. Міністр закордонних справ Франції Л. Фабіус закликав країни Євросоюзу одногосно засудити сирійський режим за нібито застосування ним хімічної зброї. Але Франція вагалася щодо питання силового вирішення сирійського конфлікту, хоча раніше глави міністерств оборони країн Євросоюзу засудили факт застосування хімзброї у Сирії.

У той же час французький міністр висловив думку, що країни Європейського Союзу повинні, на основі знайдених доказів, наполягати на тому, що саме режим Башара Асада є відповідальним за застосування зброї масового знищення [8].

Окрім того, на саміті G 20 постало питання про необхідність проведення мирної конференції щодо сирійського питання («Женева-2»), але один із представників

французької делегації заявив, що, на жаль, на сьогоднішній момент з сирійської сторони немає з ким вести переговори.

А 17 вересня 2013 р. Лоран Фабіус провів у Москві переговори щодо сирійської проблеми зі своїм російським колегою Сергієм Лавровим. Фабіус намагався переконати російське керівництво посилити позицію щодо нинішнього режиму в Сирії у відповідь на використання хімічної зброї проти мирного населення.

Франція, разом з іншими постійними членами Ради Безпеки ООН – США і Великобританією, наполягала на прийнятті жорсткої резолюції, яка дозволяла б іноземне військове втручання до Сирії у разі, якщо режим Башара Асада не дотримуватиметься укладеної у Женеві російсько-американської угоди. Згідно з домовленістю між Москвою та Вашингтоном передбачалося примусити Сирію передати під контроль ООН її хімічний арсенал.

Вашингтон, Лондон і Париж були впевнені, що свідчення, зібрані у Сирії експертами ООН, доведуть факт застосування хімічної зброї 21 серпня поблизу Дамаска саме урядовими військами. Цю точку зору підтвердив у Москві і Лоран Фабіус [11]. С. Лавров після переговорів з Фабіусом, відповідаючи на питання французьких журналістів, висловив припущення, що 21 серпня мала місце провокація, спрямована на дискредитацію режиму Асада [12].

У серпні 2013 р. Франсуа Олланд заявив, що Франція може взяти участь у військовій операції у Сирії, навіть попри рішення парламенту Великобританії не брати участі у конфлікті. «Кожна країна має суверенне право брати участь чи не брати участі у операції. Це також стосується і Великобританії та Франції», – сказав Ф. Олланд [17].

Як також зазначає російський експерт Юрій Рубинський: «Для Франції те, що відбувається у Сирії та Лівані, не є чужим. Сирія і Ліван були підмандатними територіями Франції. Це єдині країни Близького Сходу, до яких Франція має відповідну позицію. У результаті громадянської війни у Сирії французька економічна та політична присутність зникає остаточно, а це надзвичайно тривожно для Франції. Провалений проект Середземноморського союзу, який намагав-

ся створити Саркозі ще при старих режимах у регіоні, показує, що для Франції цей напрям є пріоритетним».

Окрім цього, Ю. Рубинський вважає, що Франція вже при нинішньому президенті буде проводити таку ж лінію, яку проводила в Лівії у 2011 р. Для Франції така позиція не видається дивною, вона пов'язана з наслідками «арабської весни». При Саркозі французи активно співпрацювали з усіма колишніми режимами, а коли вони змінились один за іншим, то Франція зробила переорієнтацію на 180 градусів, їй довелося встановлювати діалог з новою владою. Альтернативи у французьких правлячих кіл немає, незважаючи на те що війну в Іраку у 2003 році Франція різко засудила [7].

Раніше представник міністерства оборони Франції П'єр Бель повідомив, що французькі військові готові до участі в операції в Сирії і негайно приступлять до дій, якщо отримають відповідний наказ від президента Франсуа Олланда. Міністр Л. Фабіус також попередив світову громадськість, що, на думку Парижа, якщо РБ ООН не зможе прийти до консенсусу з сирійської проблеми, то Франції доведеться приймати рішення самостійно.

Тим часом лідер французької ультраправої партії «Національний фронт» Марін Ле Пен зазначила, що повідомлення ЗМІ про застосування військовими у Сирії хімічної зброї цілком можуть виявитися помилковими. Вона також додала, що іноді сторони конфлікту можуть вкрай успішно маніпулювати журналістами. Також, фотографії та відеоролики, які з'являються у мережі Інтернет, на яких показано загиблих від застосування хімічної зброї, не доводять, що атака проведена саме сирійськими військовими з боку Башара аль Асада.

Французькі ЗМІ повідомляли, що Президент Франції Франсуа Олланд прийняв рішення збільшити обсяги військової допомоги Національній коаліції сирійських революційних та опозиційних сил (НКСРОС), які і без того складають значну частину від бюджету [8].

Повертаючись до участі Франції у врегулюванні кризи у Сирії, варто відмітити, що на Міжнародній конференції з проблеми Сирії «Женева-2» голова французького МЗС

Л. Фабіус повідомив про підтримку Парижем сценарію політичного врегулювання у Сирії. Його дипломат назвав єдиним можливим у цій ситуації. При цьому найадекватнішою силою у сирійському конфлікті офіційний Париж вважає «помірну опозицію» уряду Башара Асада.

«Цю зустріч було досить складно організувати, конфлікт у Сирії досить непростий. Те, що ця конференція таки змогла відбутися – вже позитивний знак, – сказав глава французької дипломатії. – У цьому конфлікті єдиним можливим вирішенням є політичне рішення – така позиція Франції» [12].

Але, на жаль, Міжнародна конференція «Женева-2» не дала вагомих результатів, а лише продемонструвала широке коло протиріч, які існують між усіма сторонами конфлікту. За весь час її роботи не було підписано жодного документу, який можна було б вважати кроком до вирішення Сирійської кризи.

Ситуація кардинально змінилась тоді, коли з квітня 2013 року бойовики Ісламської держави Ірак, як самостійна сила, долучились до громадянської війни всередині Сирії. Угруповання набуло широкої популярності влітку 2014 р., коли бойовики почали повномасштабний наступ на північні та західні райони Іраку, а також у північній Сирії (Курдистан). У квітня 2014 р. загін бойовиків ІД проник до Лівії, захопивши контроль над прибережним містом Дерна. Влітку того ж року у Лівії почалася громадянська війна між лояльним до ісламістів Загальним національним конгресом і новим парламентом – Палатою депутатів. ІД виступило у конфлікті в якості «третьої сторони» [5].

Ф. Олланд поставив перед собою амбітну мету сформувавши коаліцію проти ІД, особливо гостро це завдання постало після теракту у Парижі 13 листопада 2015 р. [14]. Дипломатичне турне французького лідера почалося із зустрічі з Кемероном, а закінчилося недільною вечерею з китайським президентом Сі Цзіньпіном. Паризькі теракти перетворили Олланда у головного військового координатора, завдання якого – вироблення «більш агресивної й ефективної стратегії», особливо, що стосується сучасної позиції Російської Федерації щодо дотримання норм міжнародного права у відносинах з акторами міжнародної арени. Тому,

Олланд намагався переконати Кемерона й Обаму більш насторожено ставитися до співпраці з Путіним.

У свою чергу Франція та Великобританія налагодили обмін розвідувальною інформацією щодо Сирії, Лондон уже дозволив Парижу розмістити авіацію на кіпрській базі та перекинув флот у Середземне море.

У подальшому Ф. Олланд планує зустрітися з Б. Обамою, щоб обговорити питання щодо координації зусиль у розслідуванні терактів у Франції. Американського лідера постійно критикують за недостатньо активні дії, але він ясно дав зрозуміти, що не збирається перекидати війська до Сирії. Готовність співпрацювати з В. Путіним він також поки не виявляв [13].

Сьогодні після 13 листопада й атак у Парижі, президент Франції Франсуа Олланд неодноразово піднімає питання про взаємну оборону Європейського союзу та закликає своїх європейських партнерів до солідарності. Він перейшов у дипломатичний наступ, щоб зміцнити внесок Європи в існуючій коаліції проти Ісламської держави, яку очолюють США. За час його поїздок до Вашингтону та Москви, Ф. Олланд зустрівся з багатьма своїми європейськими колегами, щоб не тільки зробити вагомий внесок у коаліції, але і для полегшення французьких військових сил у боротьбі з тероризмом в інших гарячих точках – Малі, Центрально-африканській Республіці (ЦАР) і Сахель.

Реакція Європи на заклик Ф. Олланда щодо допомоги залишається досить неповною, але Великобританія і Німеччина значно змінили свою позицію, припускаючи, що так звана ЄС-3 (Франція, Великобританія та Німеччина) має діяти рішуче і не чекати наступної нагоди [10].

Важко сказати, чи вдасться Ф. Олланду об'єднати міжнародну коаліцію та переконати США підтримати Париж. Усі розуміють, що США, як єдина на сьогоднішній день наддержавна та глобальний лідер на міжнародній арені, не залишиться осторонь у вирішенні даного питання. Найбільш ймовірно, що операція буде проходити під егідою ООН, до якої будуть залучені і Сполучені Штати Америки. Однак є безліч питань, які стосуються саме технічної реалізації проекту. Так, наприклад, під питанням залишається

ся можливість створення відповідної структури, подібної до координаційного штабу Росії, Ірану та Іраку, який діє у Багдаді.

Таким чином ми бачимо, що беззаперечна позиція Франції щодо Сирії й офіційного уряду країни змінилася частково. Особливо це помітно після прес-конференції Ф. Олланда в Єлисейському палаці 7 вересня 2015 р., де він зазначив, що французькі повітряні сили отримали наказ для проведення розвідувальних місій над позиціями ІД у Сирії [18]. Не дивлячись на те, що за планом Франції уряд Башара Асада давно мав піти у відставку, цього не трапилось. Також варто зазначити про роль Асада, який у даній ситуації є одночасно проблемою і ключем до вирішення цієї проблеми. Саме тому для Франції важливо усвідомити важливість політичного вирішення проблеми у Сирії, що тим самим полегшить вирішення питання щодо терористичної діяльності ІД на її території.

Нагадаємо, що коаліцію по боротьбі з терористичним угрупованням «Ісламська держава» створили 15 вересня 2014 р. у Парижі на «Міжнародній конференції за мир і безпеку в Іраку», в якій взяли участь ООН, Ліга арабських держав і представники 26 країн, включаючи Росію [4]. Під час конференції французький президент висловив бажання дати «жорстку відповідь» терористам «ІД» там, «де цей рух зародився», тобто у Сирії. Ф. Олланд ще раз нагадав про «помилку» у 2013 р., коли пропозиція Франції про проведення військової операції у Сирії була відкинута, особливо за активної участі російського керівництва, яке дотримується своєї позиції і до сьогодні. Але, незважаючи на обурення офіційного представника МЗС РФ, у Франції є формальні підстави для початку проведення бомбардувань, які прописані у статті 51 статуту ООН, де передбачається «право на індивідуальну або колективну самооборону» [9]. Утім, початок французьких атак, спрямованих проти угруповань, які протистоять Асаду, не означає зміну французької позиції щодо фігури сирійського президента.

Ці кілька вище наведених прикладів щодо політики Франції у Сирії демонструють, що політика Франсуа Олланда на Близькому Сході на сьогоднішній день є дещо обереж-

ною, що власне пояснюється забезпеченням, у першу чергу, безпеки громадян і стабільності у країні, і не є чітко зорієнтованою, щоб у середньостроковій перспективі чинити вплив на ситуацію у даному регіоні.

Нині перед Францією та її урядом стоїть завдання чіткого визначення зовнішньополітичних орієнтирів Франції щодо країн Близькосхідного регіону, а також виробити чіткі механізми по вирішенню наслідків «Арабської весни», які можуть негативно позначитися на зовнішньополітичних і національних інтересах самої Франції, у результаті втрати впливу у даному регіоні.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Выступление Его Превосходительства г-на Франсуа Олланда, президента Французской Республики, 25 сентября 2012 г. [Электронный ресурс] // Журнал ООН. – 2012. – № 184. – Режим доступа: <http://www.un.org/Docs/journal/Ru/20120925r.pdf>
2. Выступление и ответы Министра иностранных дел России С.В. Лаврова на вопросы СМИ в ходе совместной пресс-конференции по итогам первого заседания Стратегического диалога «Россия – Великобритания». Лондон, 13 марта 2013 г. [Электронный ресурс] // МИД России. – Режим доступа: http://www.mid.ru/brp_4.nsf/0/F288A0C47C61A48E44257B2E001F2F07
3. Лаумулин М. Образы Франции / Мурат Лаумулин [Электронный ресурс] // Институт Азиатских Исследований. – 2014. – 3 апреля. – Режим доступа: <http://www.asiakz.com/obrazi-francii>
4. Международная конференция по вопросам мира и безопасности в Ираке. Пресс-релиз. [Электронный ресурс] // Официальный сайт посольства Франции в России. – 2014. – 15 сентября. – Режим доступа: <http://www.ambafrance-ru.org/Mezhdunarodnaya-konferenciya-po>
5. Международная конференция по Сирии «Женева-2» [Электронный ресурс] // ИТАР-ТАСС. – 2014. – 22 января. – Режим доступа: <http://itar-tass.com/siriya-konflikt/904619>
6. Петров В. Зачем Франция бомбит Ливию? / Вячеслав Петров [Электронный ресурс] // Голос России. – 2011. – 18 апреля. – Режим доступа: <http://rus.ruvr.ru/2011/04/18/49090668>
7. Рустамова Ф. Французы решили побомбить. Интервью с Ю. Рубинским / Фарид Рустамова [Электронный ресурс] // Газета. – 2013. – 30 августа. – Режим доступа: http://www.gazeta.ru/politics/2013/08/30_a_5615605.shtml
8. Слюсаренко Е. Мировая реакция на события в Сирии: мнения разделились / Екатерина Слюсаренко [Электронный ресурс] // Голос России. – 2013. – 29 августа. – Режим доступа: http://rus.ruvr.ru/news/2013_08_29/Mirovaja-reakcija-na-sobitija-v-Sirii-mnenija-razdelilis-1679/
9. Charter of the United Nations. Chapter VII [Electronic resource] // United Nations Organization: official web-site. – 1945. – June, 26. – Mode of access: <http://www.un.org/en/sections/un-charter/chapter-vii/index.html>
10. Galbert S. After the Paris Attacks, a European Anti-ISIS Coalition Comes Together / Simon de Galbert [Electronic

resource] // CSIS Center for Strategic and International Studies. – 2015. – December, 5. – Mode of access: <http://csis.org/publication/after-paris-attacks-european-anti-isis-coalition-comes-together>

11. Government Likely Culprit in Chemical Attack [Electronic resource] // Human Rights Watch. – 2013. – September 10. – Mode of access: <http://www.hrw.org/news/2013/09/10/syria-government-likely-culprit-chemical-attack>

12. Interview given by Laurent Fabius to France Info [Electronic resource] // France Diplomatie. – Офіційний сайт МЗС Франції. – 2012. – September 19. – Mode of access: <http://www.diplomatie.gouv.fr/en/the-ministry-of-foreign-affairs-158/events-5815/article/interview-given-by-laurent-fabius-17617>

13. Masi A. France's Policy In Syria, French ISIS Foreign Fighters Leave Many In Fear Of New Attacks / Alessandria Masi [Electronic resource] // International Business Time. – 2015. – Mode of access: <http://www.ibtimes.com/frances-policy-syria-french-isis-foreign-fighters-leave-many-fear-new-attacks-2194477>

14. Paris attacks: What happened on the night [Electronic resource] // BBC NEWS. – 2015. – December, 9. –

Mode of access: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34818994>

15. Sharp J. Armed Conflict in Syria: U.S. and International Response / Jeremy M. Sharp, Christopher M. Blanchard [Electronic recourse] // Congressional Research Service. – 2012. – August 21. – Mode of access: <http://www.fas.org/sgp/crs/mideast/RL33487.pdf>

16. Simons G.J. Military intervention and Syria: moving towards an open aggression? / Gregory John Simons [Electronic resource] // Пространство и время. – 2013. – № 2 (12). – Mode of access: <http://cyberleninka.ru/article/n/voennaya-interventsiya-i-siriya-vpered-k-otkrovennoy-agressii>

17. Speech by François Hollande [Electronic resource] // 21st Ambassadors' Conference. – France Diplomatie. – Офіційний сайт МЗС. – 2013. – August 27. – Mode of access: <http://www.diplomatie.gouv.fr/en/the-ministry-158/events-5815/article/21st-ambassadors-conference-speech>

18. Wallerstein E. France's aggressive foreign policy / Emmanuel Wallerstein [Electronic resource] // Aljazeera. – 2013. – December, 2. – Mode of access: <http://america.aljazeera.com/opinions/2013/12/france-foreign-policy-military-intervention.html>

Вовчук Людмила, Шапранова Карина *Революція в Сирії як новий напрям зовнішньої політики Франції*

У статті розкривається зовнішньополітична діяльність Франції щодо країн Близького Сходу, а саме Сирії, яка є одним із основних партнерів її у той же час проблемою Франції у реалізації її зовнішньої політики. Особливо гостро проблема проявила себе під час кризи «арабської весни» на території Сирійської республіки, що продемонструвало неможливість Франції діяти рішуче у своєму звичайному руслі та не бажаючи виходити за рамки європейської політики. Для Парижу великою небезпекою стало створення ІДІЛ, до якої увійшла частина територій Сирії та загроза тероризму загалом у даному регіоні. Мирне врегулювання для Франції не здається рішенням, особливо для Фр. Олланда, погляди якого більше орієнтовані на забезпечення безпеки та стабільності у регіоні шляхом забезпечення їх у Франції.

Ключові слова: зовнішня політика Франції, «арабська весна», ІДІЛ, тероризм, арабські революції, громадянська війна у Сирії, хімічна зброя

Вовчук Людмила, Шапранова Карина *Революция в Сирии как новое направление внешней политики Французской республики*

В статье раскрывается внешнеполитическая деятельность Франции к странам Ближнего Востока, а именно Сирии, которая является одним из основных партнеров и в то же время проблемой Франции в реализации ее внешней политики. Особенно остро проблема проявила себя во время кризиса «арабской весны» на территории Сирийской республики, что продемонстрировало невозможность Франции действовать решительно в своем обычном русле и ее нежелание выходить за рамки европейской политики. Для Парижа большой опасностью стало создание ИГИЛ, в которую вошла часть территории Сирии и угроза терроризма в целом в данном регионе. Мирное урегулирование для Франции не кажется решением, особенно для Фр. Олланда, взгляды которого больше ориентированы на обеспечение безопасности и стабильности в регионе путем реализации их во Франции.

Ключевые слова: внешняя политика Франции, «Арабская весна», ИДИЛ, терроризм, арабские революции, гражданская война в Сирии, химическое оружие

Vovchuk Ludmyla, Shapranova Karyna *Syrian revolution as new dimension of French Foreign Policy*

The article reveals the foreign policy of France to the Middle East, namely Syria. It is one of the most important partners for France and at the same time problem in its foreign policy implementation. The problem was extremely sharp shown during the "Arab spring" on the territory of Syrian Republic which has demonstrated inability of France in acting firmly in its usual line and its unwillingness to go beyond the European policy. The greatest danger for Paris was the creation of ISSL, which included part of the territory of Syria and the threat of terrorism in the region generally. Peaceful settlement is not the real solution for France, especially for Fr. Hollande, whose views are more focused on security and stability in the region through providing this in France.

Key words: French foreign policy; «Arab Spring»; IDIL; a terrorism; Arab revolutions; the civil war in Syria; the chemical weapon

Рецензенти:

Тихонов А.К., д.і.н., професор

Тригуб П.М., д.і.н., професор

Надійшла до редакції 06.01.2016 р.